

Branný systém

ČSSR

I když v současné době dochází k některým pozitivním tendencím zmírňování napětí ve světě, nadále zůstává reálné nebezpečí ozbrojeného konfliktu mezi kapitalistickými a socialistickými státy. Politické cíle a projevy praktické realizace politické a vojenské strategie imperialistických států ve světě i v Evropě varují socialistické státy a plně zdůvodňují závěr, že soustavná příprava k obraně socialistického státu je v současné době i pro dohlednou perspektivu třídně nezbytnou a životně důležitou funkcí každého socialistického státu.

Zajištění obrany státu je tedy jednou z nejdůležitějších funkcí socialistického státu a v etapě budování a rozvoje socialistické společnosti má výrazný třídně politický obsah.

Branná politika státu je trvale určována na základě rozborů vnitřních a vnějších podmínek společenského, politického a ekonomického vývoje s ohledem na strategické koncepce a záměry protivníka, vzájemný poměr sil a na základě úrovně poznání v rozvoji vojenství.

Vývoj branné politiky státu probíhal pod vedením KSČ v etapách v souladu s celkovým vývojem společnosti. Jeho odraz nacházíme v generální linii strany, formulované na jednotlivých sjezdech. Jako základní a typickou lze označit linii IX. sjezdu KSČ, v níž je zakotven program výstavby čs. ozbrojených sil důsledně socialistického charakteru s vyhraněným třídním posláním.

Stranické a státní orgány ČSSR věnují soustavnou pozornost zdokonalování ozbrojených sil a příprav státu k obraně. K zabezpečení tohoto úkolu byla přijata řada opatření, která vycházela z leninského pojetí obrany a která ve

svém souhrnu vytvářela nezbytné podmínky pro vývoj všech prvků společenského systému.

Vojenskopolitická linie XIV. sjezdu KSČ v oblasti obrany ČSSR je v dokumentech sjezdu vyjádřena takto: „... nedávná léta nás znovu poučila, jak společnost potřebuje k ochraně revolučních vymožeností proti vnějšímu i vnitřnímu nepříteli spolehlivé, připravené mocenské orgány“ ... „žijeme na hranici imperialistického světa a nemůžeme ani na chvíli ztrácet ze zřetele, že musíme být připraveni, spolu s našimi spojenci, k obraně národní a státní nezávislosti a socialistického zřízení. Zabezpečujeme tento úkol v rámci společného úsilí států Varšavské smlouvy, opření o nerozborné přátelství se Sovětským svazem.“ ... „obrana naší svobody a socialistických vymožeností je trvalým úkolem celé společnosti, nejen ozbrojených sil, ale i všech státních, společenských organizací a institucí, které zabezpečují úkoly obrany země komplexně, v jednotném Branném systému“.

V souladu s těmito principiálními tezemi vtyčil sjezd pro oblast obrany ČSSR úkol, který je v rezoluci vyjádřen takto: „... na vyhraněné třídních a internacionálních základech prohloubit brannou výchovu a přípravu obyvatelstva, zvláště mládeže, posilovat jednotu armády a lidu tak, aby se obrana socialistické vlasti stala ctí a vlasteneckou povinností každého občana.“ (Protokol XIV. sjezdu KSČ.)

K realizaci uvedeného se mimo jiné rozpracovává celá řada základních materiálů, které mají být východiskem pro další zdokonalování Branného systému ČSSR.

MNO plní v této oblasti úkoly stanovené ústavním zákonem č. 133/1970 Sb., o působnosti federálních resortů, podle kterého:

1. MNO je ústředním orgánem státní správy pro zabezpečování obrany ČSSR a

2. MNO je orgánem pro řízení a velení ČSLA a zabezpečuje realizaci vojenské politiky KSČ v ČSLA.

Mimo tyto úkoly plní MNO i povinnosti, vyplývající ze zákona č. 10/1969 Sb., o Radě obrany státu.

Z uvedeného je zřejmá úloha a místo MNO a celé ČSLA při plnění úkolů zabezpečování obrany ČSSR, při plnění úkolů dalšího zdokonalování branného systému ČSSR.

K jednotnému chápání všech dalších názorů a závěrů uvádíme v úvodu definice základních pojmů.

Branný systém ČSSR chápeme jako souhrn všech stranických, státních, hospodářských a společenských institucí a jejich činností, jimiž se realizují všechna opatření k přípravě obrany státu v době míru a k obraně země za branné pohotovosti státu, a to na základě principů branné politiky KSČ.

Branný systém státu je realizován především v **oblasti politické, vojenské, bezpečnostní, ekonomické a ochrany**. Také ostatní prvky státního a společenského organismu mají své místo v branném systému.

Politická oblast branného systému ČSSR je oblast působení KSČ zejména na formování základní vojenskopolitické linie budování obrany ČSSR, na všechny hlavní vojenskopolitické dokumenty, ale i na formování internacionálních a národních postojů obyvatelstva v otázkách uvědomělého a aktivního poměru k potřebám obrany státu, správného chápání úlohy ozbrojených sil ČSSR a vojenské koalice států Varšavské smlouvy. Do této oblasti spadá i obrana vůči ideologické diverzi nepříteli.

Vojenská oblast branného systému ČSSR je orientována ke konkrétnímu plnění úkolů k obraně státu. V podstatě představuje činnost spojenou s přípravou komplexní obrany ČSSR ve dvou základních směrech:

1. k polním vojskům
2. k obraně a ochraně teritoria státu.

Základní institucí této oblasti je resort ministerstva národní obrany.

Bezpečnostní oblast branného systému ČSSR představuje v podstatě tyto hlavní druhy činnosti:

- státobezpečnostní ochranu,
- zajištění klidu a pořádku na území státu a
- souhrn opatření ve prospěch činnosti vojenské oblasti. Tuto oblast zabezpečuje resort federálního ministerstva vnitra ve spolupráci s ostatními orgány činnými v této oblasti (např. soudy, prokuratura).

Ekonomická oblast branného systému ČSSR je zabezpečována Státní plánovací komisí, která celou oblast usměrňuje k zabezpečování hospodářsko-mobilizačních úkolů k zajišťování činnosti ozbrojených sil v poli, i na teritoriu státu a k zajišťování výroby za války.

Oblast ochrany branného systému ČSSR je představována celou řadou činností k zabezpečení přežití obyvatelstva a národního hospodářství ČSSR za války. V čele této oblasti stojí federální ministerstvo vnitra — štáb Civilní obrany ČSSR.

Branný potenciál ČSSR je souhrn všech sil a prostředků státu, použitelných v zájmu obrany socialistické společnosti.

Vzhledem k tomu, že jde o problematiku méně známou, chceme v několika článcích čtenáře Vojenské mysli seznámit s možnými názory na její řešení, především z hlediska potřeby chápání řídicích a součinnostních vztahů mezi jednotlivými prvky Branného systému ČSSR, a současně tím popularizovat rozpracování vojenskopolitických závěrů XIV. sjezdu KSČ v této oblasti.